

היום הבינלאומי לשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות

לקט פעילויות

3.12.18 כ"ה כסלו תשע"ט, נר ראשון של חנוכה

לפְעָמִים אֲנִי דוֹמָה לְפְעָמִים אֲנִי שׁוֹנֶה
אֲבֵל תָּמִיד אֲנִי שׁוֹה.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה

פעילויות להכרת האחר

בשנה"ל תשע"ט יתקיים היום הבינלאומי לשוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות ב-3.12.2018, כ"ה כסלו תשע"ט, נר ראשון של חנוכה.

לשימושכם מבחר פעילויות העוסקות בגיבוש והכרות, הפעילויות מתאימות גם לשאר ימות השנה תוך חיבור לתכנים רלוונטיים (חגים, עונות השנה וכד').

בעשייה משותפת המעודדת שוויון הזדמנויות, נכשיר את הקרקע לקרוב הלבבות מהגיל הצעיר ונתרום בכך לקידום חברה טובה יותר בישראל.

הפעילויות להיכרות וגיבוש ביום זה, נועדו ליצור לכידות קבוצתית ו"גאוות יחידה".

המפגש הראשון בין הילדים חשוב ביותר ליצירת אווירה תומכת בכיתה, ולכן הקו המנחה בבחירת תרגילי ההיכרות המתאימים למפגש הוא שכל אחד מהמשתתפים בו יוכל להציג את הצד החזק שבו, את הדברים האהובים עליו והגורמים לו הנאה. כל אחד מהילדים יווכח שהוא דומה ושונה ביחס לאחרים בתכונותיו, העדפותיו, לבושו ועוד. בכך תתאפשר תחושת הבנה, כבוד וסבלנות הדדיים.

יש להימנע מתרגילים המתייחסים לתכונות או לפרטים אישיים ביותר שעלולים להביך או לפגוע בילד עם צרכים מיוחדים.

אתם מוזמנים לפתח ולהשתמש בכישוריכם ונטיית לבכם בהתאמת הפעילויות לקבוצות הילדים במסגרתכם תוך גילוי התחשבות בצרכים המיוחדים ובאתגרים המיוחדים אותם.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה

האחר הוא אני-הצעות לפעילויות

שם ההפעלה: אני מכיר את חברי

תיאור ההפעלה

- ❖ התלמידים יתבקשו להסתדר בטור ע"פ קריטריונים שונים, למשל: מידת נעליים, אורך שיער, מספר אחים. אפשר להפוך את המשחק לתחרות בין 2 קבוצות (הראשונה שמסתדרת בטור מנצחת).
- ❖ התלמידים יושבים במעגל על כיסאות, כאשר יש כיסא אחד פחות. תלמיד אחד עומד באמצע ואומר: "אני אוהב..." (מאכל מסוים, צבע, זמר וכו'). כל התלמידים שאוהבים את אותו הדבר חייבים לקום ולהחליף מקומות ישיבה. התלמיד העומד צריך לנסות לתפוס את אחד המקומות, התלמיד שנשאר לעמוד ממשיך את המשחק.
- ❖ משחק הכרות/זיכרון: התלמידים יושבים במעגל והמנחה שואלת שאלה (אם רמת התלמידים מאפשרת – התלמידים שואלים את השאלות). למשל: מה אתה הכי אוהב לאכול? עורכים סבב תשובות, כאשר כל תלמיד מחויב להגיד את כל תשובותיהם של החברים לקבוצה ולהוסיף את תשובתו.

הזדמנויות למידה ייחודיות

- ❖ למידה מחוץ לכיתה בחצר
- ❖ חזרה בכל פעם על הפעילות סביב נושא אחר- מתוך מטרה שהתלמידים יקשיבו האחד לשני ויחזרו על דברי האחר.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה

שם ההפעלה: להיות חיובי

תיאור ההפעלה

חלק ראשון

- ❖ מובילת הצהרון תבקש מהתלמידים לצייר ציור מחיי היום יום שלי, כגון: מאכל, משחק, תחביב וכד' על דף A4
- ❖ כל תלמיד ידביק את הציור במרכזו של גיליון בגודל A3 בצבע אחר (מסגרת)
- ❖ המובילה והתלמידים יקיימו שיח אודות הציורים, לדוגמה:
 1. מה מוצג בציור?
 2. מדוע בחרתי לצייר זאת?
 3. מה אני אוהב בעצמי בהקשר לנושא שבחרתי לצייר (מה אני אוהב לאכול? מה אני אוהב במשפחה שלי? מה אני אוהב בבית הספר שלי? מה אני אוהב לעשות? על מה אני אוהב לחשוב?

חלק שני

המובילה תציג את הציורים ותבקש מהתלמידים להתייחס לציור של האחר תוך נתינת מחמאה והתייחסות אישית - היכן הציור של האחר " פוגש " אותי.

הזדמנויות למידה ייחודיות

- ❖ הקמת תערוכה של ציורי התלמידים ותליית התגובות שנתנו ליד כל ציור
- ❖ בכיתה ב הכנת ספרונים אישיים על עצמי / ספר כיתתי מכל הציורים
- ❖ פעילויות משותפות עם ההורים סביב הנושא

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה

שם ההפעלה: זיהוי רגשות אצל האחר

תיאור ההפעלה

❖ פתיחה:

- ניצור אוירה מזמנת ונציג את נושא הרגשות באמצעות מצגת או סרט של שירה של דתיה בן דור, "אני נשאר אני", בו מתוארים רגשות וניגודים.
- דיון מילולי בעקבות השיר בנושא הרגשות: המובילה תאמר: "מהו נושא הפעילות לדעתכם?" מהם רגשות? אילו רגשות אתם מכירים? כל תלמיד ישיים רגש כלשהו ויתאר מצב בו חשים רגש כזה.
- דיון מילולי על הבנת רגשות האחר: המנחה תאמר: "מדוע חשוב להבין את רגשות האחר?" המנחה תדגים מצב שבו מבינים רגשות של חבר/הורה/ אח ואף אדם זר. לאחר מכן היא תתאר מצב שבו אנחנו לא מבינים את רגשותיהם.
- יתקיים דיון על התוצאות של אי הבנת רגשות האחר. יידונו מושגים כמו עלבון, כעס, בושה. בנוסף, ננסה לדמיין מה עשויות להיות התוצאות של הבנת רגשות האחר. יידונו בהתאם לכך מושגים של הבנה, נימוס, סובלנות, קבלה, רגישות, כבוד.
- כמות המושגים תקבע בהתאם לרמה הקוגניטיבית של אוכלוסיית התלמידים.

❖ גוף הפעילות:

במליאה יש לצרף את הקלפים ושמו קלפים עם הבעות פנים על הרצפה. כל ילד יבחר קלף ויתאר את הרגש המוצג בקלף ויספר סיפור קצר המלווה את הרגש.
לאחר מכן, התלמידים יתחלקו לזוגות. כל תלמיד יעשה הבעת פנים כלשהו ובן זוגו ינחש את הרגש המלווה אליה.

❖ סיכום:

דיון מילולי: המובילה תשאל איך הרגישו התלמידים בפעילות. האם היה קל להבין את רגשות חברים? מה עזר להם להבין? מה הקשה עליהם להבין? לבסוף, תסכם את הפעילות, מטרתה ומהלכה ותיתן משוב חיובי לתלמידים.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה

שם הפעלה: מופיעים יחדיו בשירה, בנגינה ובאלתור

תיאור הפעלה

תרגילי חימום:

א. השמעת מקצבים וחזרה עליהם (מחיאות כף, טפיחות על ירכיים, רקיעות ברגלים, אצבע צרידה)

ב. שימוש באביזרים שונים להפקת צלילים לפי הנחיית סולן- מקהלה

❖ שרים ומנגנים יחדיו- כל תלמידי הצהרון מתכנסים ללמוד, לשיר, לנגן ולהופיע יחדיו בקטעי שירה, נגינה ואלתור

שם הפעלה: נתינה / קבלה - לתת זה גם לקבל

תיאור הפעלה

הערה: הפעילות מתאימה לתחילת השנה כחלק ממפגש והכרות, וכן ניתנת לביצוע התאמות תוכן בנקודות זמן לאורך השנה

❖ התנסויות התלמיד בנתינה- שיתוף חבר בחפץ (השאלת ציוד אישי, או התחלקות בציוד בית ספרי זמן מחשב וכו')

❖ התנסויות בעזרה הדדית לחבר בשעת הצורך

❖ התנסויות במתן מילה טובה, פרגון, באופן מושכל

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה

שם ההפעלה: פאזל איחולים

1. שרטטו על גבי בריסטול פאזל עם חלקים כמספר תלמידי הקבוצה. כאשר בחלקו העליון של הבריסטול, השאר מקום לכותרת מתאימה (לא לגזור בריסטול זה!) ותלו אותו.
2. הכינו בריסטול נוסף- זהה לקודמו, וגזרו אותו על פי קווי הפאזל.
מומלץ: למספר באופן מקביל את שני הפאזלים (באופן שלא יבלוט).

תיאור ההפעלה:

כל תלמיד מקבל חלק של פאזל ורושם את שמו אחר כך מערבבים את כל החלקים ומחלקים שוב כך שכל אחד מקבל חלק עם שם של אחד מחברי הקבוצה. המשתתף מתבקש לרשום ברכה/ איחול/ ציפייה/ מחמאות וכו' לחבר ששמו רשום על הפאזל ולעטר את הברכה כרצונו. כשיסיים, ימסור את חלק הפאזל לחבר ששמו רשום עליו.

המשתתף אשר קיבל את הפאזל המאייר ניגש ללוח ומנסה לאתר את מיקום החלק על גבי הבריסטול הראשון- אותו לא גזרנו.

עם סיום הפעילות, הקבוצה תקיים דיון ותחליט על כותרת מתאימה לפאזל שנבנה ותתקיים שיחה אודות התחושות והמחשבות על הפעילות, הברכות שנכתבו ונמסרו.

הפאזל יכול להיות מורכב מהיגד, ביטוי, פתגם, פסוק שרלוונטי לפתיחת שנה, לנושא המרכזי או לנושא חברתי אחר.

הצעות לסיפורים ושירים בנושא האחר הוא אני:

- הפיל שרצה להיות הכי/ פאול קור
- הביצה שהתחפשה / דן פגיס
- דירה להשכיר / לאה גולדברג
- אני רוצה חיבוק / ג'והן ראו
- הזיקית הצבעונית / אילה מולדבסקי
- חברים מכל מני צבעים / חנה גולדברג
- תום החתול הכחול / יפה טלרק
- אין לי עם מי לשחק / נעמי בן גור
- גינני / מרים ילן שטקליס
- ספרים נוספים:

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/ui/madaf/sfarim.htm>

פעילות בעקבות הסיפורים והשירים העוסקים בקבלת השונה:

1. הקראת הסיפור והצגת האיורים והרחבת ידע על תוכן הסיפור לטובת העמקת ההבנה והגברת תחושת ההזדהות

2. שיח המתייחס לטקסט ולאיורים, תוך הדגשת הנושא:

- המשותף והייחודי בין הדמויות בסיפור
- המשותף והייחודי בין התלמידים בקבוצה

3. יצירה, משחק, המחזה בעקבות הסיפור

